

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของผู้ประสานการประชุมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่มีต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน 5 ด้าน ได้แก่ แนวคิดและหลักการ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ วิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุม โดยจำแนกตามกลุ่มผู้ประสานการประชุม และประสิทธิภาพการทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้ประสานการประชุม ซึ่งเป็นข้าราชการ ตำแหน่งนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และพนักงานคุมประพฤติ ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 44 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 150 คน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครชีซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประมาณ 108 คน โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และทำหนังสือขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครถึงอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 44 จังหวัด และส่งให้ผู้ประสานการประชุมทางไปรษณีย์ โดยให้สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแต่ละจังหวัด เป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมและส่งคืนกลับมายังผู้วิจัย ปรากฏว่าได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 105 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.22 แล้วนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-Test สำหรับตัวแปรที่แบ่งเป็น 2 กลุ่ม และค่า F-test ใช้ทดสอบเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรอิสระซึ่งจำแนกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ปรากฏผล ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ประสานการประชุมเป็นเพศหญิง มีมากกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีอยู่ถึงร้อยละ 69.5 ส่วนเพศชายมีร้อยละ 30.5 ส่วนมากอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.2 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุอยู่ระหว่าง 30-40 ปี และ 40-50 ปี โดยคิดเป็นร้อยละ 34.3 และ 9.5 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 64.8 มีสถานภาพโสด รองลงมาสมรสแล้ว และหย่าร้าง ร้อยละ 31.4 และร้อยละ 3.8 ตามลำดับ ผู้ประสานการประชุมส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติ ร้อยละ 46.7 รองลงมาคือนักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา ร้อยละ 33.3 และ 20 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานที่ เป็นผู้ประสานการประชุมมากกว่า 2 ปี ร้อยละ 41.9 ที่เหลือร้อยละ 29.5 และ 28.6 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า 1 ปี - 2 ปี และไม่เกิน 1 ปี ตามลำดับ

2. ทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในภาพรวม 5 ด้าน พบว่าเห็นด้วยระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ประสานการประชุมมีทักษะด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน ด้านความคาดหวังผลต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน และด้านวิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยเห็นด้วยระดับมาก ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = 4.13, 3.77$ และ 3.61 ตามลำดับ

3. เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 5 ด้าน ที่มีเพศต่างกัน อายุต่างกัน สถานภาพสมรสต่างกัน กลุ่มผู้ประสานการประชุมต่างกัน ประสบการณ์การทำงานที่ เป็นผู้ประสานการประชุมต่างกัน โดยภาพรวมพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน 5 ด้านที่มีเพศต่างกัน ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีกลุ่มอายุตั้งแต่ 20-30 ปี มากกว่า 30 - 40 ปี และมากกว่า 40-50 ปี ต่อด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน และด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาทดสอบรายคู่ พบว่า ผู้ประสานการประชุมที่มีอายุตั้งแต่ 20-30 ปี และอายุมากกว่า 30-40 ปี มีทักษะด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุม

กลุ่มครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันไป ส่วนอายุมากกว่า 40-50 ปี ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน และผู้ประสานการประชุมที่มีอายุมากกว่า 40-50 ปี มีทักษะด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม แตกต่างกัน นอกนั้นไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

6. เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีกลุ่มสถานภาพสมรสต่างกัน ไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน ในทุกด้านของการใช้การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

7. เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีกลุ่มตำแหน่งนักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ และพนักงานคุมประพฤติ ด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน และด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาทดสอบรายคู่ พบว่า ผู้ประสานการประชุม ตำแหน่งนักจิตวิทยา และตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ มีทักษะด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน แตกต่างกัน ส่วนพนักงานคุมประพฤติไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน และผู้ประสานการประชุมตำแหน่งพนักงานคุมประพฤติมีทักษะด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุมแตกต่างกัน นอกนั้นไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

8. เปรียบเทียบทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีกลุ่มประสบการณ์การทำงานที่เป็นผู้ประสานการประชุมไม่เกิน 1 ปี มากกว่า 1ปี -2 ปี และมากกว่า 2 ปี ในด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาทดสอบรายคู่ พบว่า ผู้ประสานการประชุมที่มีประสบการณ์การทำงานที่เป็นผู้ประสานการประชุมมากกว่า 2 ปี มีทักษะด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุมแตกต่างกัน นอกนั้นไม่พบว่ามีความแตกต่างกัน

9. จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประสานการประชุมต่อการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในด้านมาตรการการให้ความรู้แก่ผู้ประสานการประชุม ส่วนใหญ่ผู้ประสานการประชุม ร้อยละ 26 เห็นว่ากรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนควรให้ความรู้แก่ผู้ประสานการประชุมในด้านจิตวิทยา เช่น จิตวิทยาการไกล่เกลี่ยมากที่สุด รองลงมา ร้อยละ 22 เห็นว่าควรจัดอบรมให้ความรู้ด้านกฎหมาย ถัดไปร้อยละ 15 เห็นควรจัดอบรมด้านเทคนิคการให้คำปรึกษา เช่น ทักษะการสื่อสาร การพูด การถาม การสัมภาษณ์ การสรุปความ นอกนั้นร้อยละ 11 เท่ากัน เห็นควรให้ความรู้ด้านเทคนิคการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า การดำเนินการควบคุมกลุ่ม ทักษะการตัดสินใจ และด้านเทคนิคการเจรจาต่อรอง การโน้มน้าวจิตใจ และร้อยละ 10 เห็นว่าควรให้ความรู้ด้านเทคนิคการประสานงาน ทักษะการเข้า

สังคม กลุ่มสุดท้ายร้อยละ 5 เห็นควรให้ความรู้ด้านเทคนิคการเป็นผู้นำ สร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง การพัฒนาบุคลิกภาพ การพูดในที่ชุมชน

10. จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประสานการประชุมต่อการใช้วิธีการประชุม กลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดผลดีต่อทุกฝ่ายหรือไม่นั้น สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเด็น ดังนี้

10.1 ร้อยละ 73 เห็นว่าเกิดผลดีต่อทุกฝ่าย คือ ต่อเด็กและเยาวชนที่จะรู้สำนึกถึง การกระทำผิดของตน มีความรับผิดชอบที่จะชดใช้หรือชดเชยความเสียหาย ไม่ถูกดำเนินคดี ไม่มีตราบาป ผลดีต่อผู้เสียหายที่จะได้รับการเยียวยาทั้งทางร่างกายและจิตใจ พร้อมได้รับการชดใช้และชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้น และผลดีต่อครอบครัวและชุมชน ได้รับรู้ปัญหาและมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือแก้ไขเด็กและเยาวชน คนคนดีผู้สังคมสามารถกลับไปอยู่ร่วมกันในชุมชนได้ เป็นการเยียวยาสังคมร่วมกัน โดยมองว่าเมื่อเกิดปัญหขึ้นกับคนในชุมชนแล้ว ปัญหานั้น ๆ ถือเป็นปัญหาของส่วนรวม มิใช่ปัญหาของครอบครัวใดครอบครัวหนึ่ง แต่ทุกฝ่ายและคนในชุมชนต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ผลดีต่อภาครัฐ สามารถลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี เป็นการลดขั้นตอนในกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล ลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาล และเป็นการลดช่องว่างระหว่างรัฐกับประชาชนในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาร่วมกัน

10.2 รองลงมาร้อยละ 16 เห็นว่าเกิดผลดีต่อบางฝ่าย บางกรณี โดยเห็นว่าเกิดผลดีและผลเสียบ้าง คือ ผลดีต่อเด็ก เยาวชน ผู้กระทำผิดด้วยพลังพลอ อ่อนต่อประสบการณ์ และผู้เสียหาย สามารถได้รับรู้ถึงปัญหาของเด็กและเยาวชนโดยตรง และได้รับการเยียวยา แก้ไข ผลเสียคือ เด็กและเยาวชน ย่ำแย่ ไม่เข็ดหลาบ และไม่ได้สำนึกผิดอย่างแท้จริง ส่วนมากจะให้ความสำคัญกับเด็กผู้กระทำผิดมากกว่าผู้เสียหาย รวมถึงผู้ปกครองบางรายไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการประชุม เพียงแต่ไม่ต้องการให้เยาวชนขึ้นศาลเท่านั้น ฝ่ายผู้เสียหายยินยอมเพราะไม่อยากเสียเวลามากกว่าต้องการให้อภัยจากใจจริง บางครั้งต้องจำใจรับค่าเสียหายซึ่งได้น้อย เพราะดีกว่าไม่ได้เลย

10.3 สุดท้ายร้อยละ 11 เห็นว่า ไม่เกิดผลดี และไม่ก่อให้เกิดความสมานฉันท์ ฝ่ายผู้เสียหายไม่ได้รับการชดใช้ให้สมประโยชน์ และเยาวชนไม่รู้สำนึกผิด เป็นการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนที่อ่อนประสบการณ์ อ่อนต่อวุฒิภาวะย่ำแย่ กระทำผิดซ้ำ เพราะกฎหมายอ่อนแอ ไม่เอาผิดไม่เด็ดขาด การนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ไม่สามารถทำให้เด็กและเยาวชนกลับตนเป็นคนดีได้

11. จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประสานการประชุมต่อการใช้วิธีการประชุม กลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ว่าเกิดปัญหาและอุปสรรค

ในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง ร้อยละ 24 เห็นว่าการนัดหมายผู้เข้าร่วมประชุมไม่ครบองค์ประชุม เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ฝ่ายเด็กและเยาวชน ฝ่ายผู้เสียหาย ชุมชน รวมทั้งอัยการ / ตำรวจ ไม่เห็นความสำคัญ ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่มาตามนัด รองลงมาร้อยละ 21 เห็นว่าเด็กไม่มารายงานตัว ไม่มาทำสัญญาติดตามผล เยาวชนไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของมติที่ประชุม การติดตามหลังการเสร็จสิ้นเงื่อนไขการดูแลความประพฤติของเด็กและเยาวชน อีกทั้งไม่มีกฎหมายมารองรับ ในกรณีที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการประชุม การคุมประพฤติไม่มีกฎหมายรองรับ และเมื่อสั่งไม่ฟ้องแล้ว ไม่สามารถยกคดีขึ้นพิจารณาอีกได้ ร้อยละ 17 เห็นว่าบุคลากรที่มีไม่เพียงพอ มีปริมาณคดีมาก อีกทั้งยังขาดความชำนาญ ร้อยละ 14 เห็นว่าผู้เข้าร่วมประชุมขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ร้อยละ 13 เห็นว่าเด็กและเยาวชนไม่สำนึกผิดอย่างแท้จริง และร้อยละ 11 เห็นว่างบประมาณมีไม่เพียงพอ เช่น ค่าพาหนะในการเดินทางของผู้เข้าร่วมประชุม ค่าตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมประชุม

12. จากข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประสานการประชุมต่อการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม ร้อยละ 25 เห็นควรมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ความรู้แก่ประชาชน บุคคล ภายนอก ตลอดจนชุมชนให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างต่อเนื่องได้รับรู้มากขึ้น เห็นความสำคัญ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา รองลงมา ร้อยละ 22 เห็นควรมีกฎหมายรองรับผลของการไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขของการประชุม เพื่อให้สามารถทำงานได้สะดวกและนำไปบังคับได้จริงอย่างเป็นรูปธรรม ถัดไป ร้อยละ 16 เห็นว่า ควรอบรมเสริมทักษะให้แก่ผู้ประสานการประชุมอย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 15 เห็นควรอธิบายให้ผู้เสียหาย / เยาวชน / ตำรวจ เห็นถึงความสำคัญของการประชุม ร้อยละ 12 เห็นว่าการพิจารณาคดีครอบครัวที่ต้องเข้าสู่กระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัว โดยพิจารณาเป็นราย ๆ ไป เด็กต้องสำนึกผิดอย่างแท้จริง และไม่ควรรีดถือความยินยอมหรือการเรียกค่าสินไหมทดแทนของฝ่ายผู้เสียหายเป็นสำคัญ และร้อยละ 10 เห็นควรจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้น เพื่อจ่ายเป็นค่าตอบแทนแก่ผู้เข้าร่วมประชุม และจัดอบรมสัมมนาผู้นำชุมชน

13. ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้านเพศ พบว่า ผู้ประสานการประชุมที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไม่แตกต่างกัน

14. ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้านอายุ พบว่า ผู้ประสานการประชุมมีทัศนคติต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้าน

ความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน และด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม ส่วนทักษะด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

15. ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้านสถานภาพสมรส พบว่า ผู้ประสานการประชุมที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีทักษะต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไม่แตกต่างกัน

16. ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้านกลุ่มผู้ประสานการประชุม พบว่า ผู้ประสานการประชุมที่มีตำแหน่งต่างกัน มีทักษะต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม และด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม ส่วนทักษะด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

17. ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้านประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม พบว่า ผู้ประสานการประชุมที่มีประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุมต่างกัน มีทักษะต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เฉพาะด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม ส่วนทักษะด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผล ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านสถานภาพของผู้ประสานการประชุม พบว่า ผู้ประสานการประชุมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.5 ที่เหลือเป็นเพศชาย ร้อยละ 30.5 ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 20-30 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 56.2 รองลงมาร้อยละ 34.3 เป็นผู้ที่อายุมากกว่า 30-40 ปี และร้อยละ 9.5 เป็นผู้ที่อายุมากกว่า 40-50 ปี ตามลำดับ ผู้ประสานการประชุมส่วนใหญ่เป็นโสด ร้อยละ 64.8 รองลงมา ร้อยละ 31.4 สมรสแล้ว และหม้าย หย่า / ร้าง ร้อยละ 3.8 โดยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งพนักงาน

คุมประพฤติมากที่สุด ร้อยละ 46.7 รองลงมาตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ร้อยละ 33.3 และตำแหน่งนักจิตวิทยา ร้อยละ 20 ด้านประสบการณ์การทำงานที่ เป็นผู้ประสานการประชุม เป็นผู้ที่ มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.9 รองลงมา ร้อยละ 29.6 เป็นผู้ที่ มีประสบการณ์มากกว่า 1 ปี- 2 ปี น้อยที่สุดร้อยละ 28.6 เป็นผู้ที่ มีประสบการณ์ไม่เกิน 1 ปี จะเห็นได้ ว่าผู้ประสานการประชุมมีลักษณะหลากหลาย ซึ่งเป็นไปตามที่ ถวิล ธนาโกชน (2532 : 65-67) และ ออสแคมป์ (Oskamp) (2532 : 65-67) ได้ชี้ให้เห็นถึงลักษณะส่วนบุคคล เช่น อายุ รายได้ การศึกษา และประสบการณ์ ส่วนมีความสัมพันธ์กับการเกิดความคิดเห็นของคน ๆ นั้น

2. ด้านแนวคิดและหลักการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ พบว่า โดยภาพรวม ผู้ประสานการประชุมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ประสานการประชุมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ การประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน หัวใจสำคัญคือครอบครัวและชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบกับการกระทำของเด็กและเยาวชน ($\bar{X} = 4.57$) และผู้เสียหายมีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความทุกข์หรือความเสียหายที่ได้รับและพูดคุยกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ($\bar{X} = 4.27$) ตามลำดับ นอกนั้นมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ปานกลาง 3 ข้อ น้อย 1 ข้อ และน้อยที่สุด 1 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติพงษ์ กิตติยารักษ์ (2545 : 59-61) ที่กล่าวว่า ความสำเร็จของการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในเนเธอร์แลนด์ เป็นการเปิดกระบวนการทัศน์ใหม่เกี่ยวกับนักสังคมสงเคราะห์ที่จะเป็นตัวนำในการดำเนินการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนโดยชี้ให้เห็นว่า นักสังคมสงเคราะห์ไม่ใช่ผู้ที่จะช่วยเหลือครอบครัวแต่ครอบครัวเองที่เป็นตัวสำคัญที่จะช่วยตนเอง โดยนักสังคมสงเคราะห์จะเป็นเพียงผู้ประสานดำเนินการให้แต่จะไม่ไปตัดสินใจใด ๆ ให้กับครอบครัวใด และงานวิจัยของวิจิต มั่นตราภรณ์ และคณะ (2532 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า การประนีประนอมข้อพิพาทที่ดีควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในวิธีการไกล่เกลี่ย และงานวิจัยของพระจุรงค์ ประสิทธิ์พร (2547:55-59) ที่กล่าวว่า วิธีดำเนินการของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ จะเกิดขึ้นได้จะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของความสมัครใจและความยินยอมของทั้งสองฝ่าย คือ ทั้งฝ่ายผู้เสียหายและผู้กระทำผิดโดยคำนึงถึงความพอใจของผู้เสียหาย และผู้ได้รับผลกระทบ อีกทั้งคำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้กระทำผิดเป็นประการสำคัญ

3. ด้านวิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ พบว่า โดยภาพรวม ผู้ประสานการประชุมมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ประสานการประชุมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ คือ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต้องขอโทษ สำนักผิดอยากแก้ไขพฤติกรรมของตนเองและแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย ($\bar{X} = 4.62$) และระยะเวลาในการทำกิจกรรมบริการสังคม และการควบคุมควรมีวิธีการ

ปฏิบัติที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะการกระทำผิด ($\bar{X} = 4.21$) ตามลำดับ นอกนั้นมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 5 ข้อ ปานกลาง 1 ข้อ และน้อย 2 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของวันชัย รุจนวงศ์ (2547 : 65) ที่ได้กล่าวถึงหลักการและเหตุผลการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนว่า เด็กต้องรับสารภาพด้วยความสมัครใจและรับผิดชอบต่อการกระทำผิดของตน และพยายามแก้ไขผลร้ายจากการกระทำของตนที่เกิดกับผู้เสียหายหรือผู้อื่น โดยอาจให้มีการชดเชยความเสียหายเป็นทรัพย์สินหรือโดยการทำงานชดเชยหรือการกระทำโดยประการอื่นแก่ผู้เสียหาย ตามความเหมาะสมหรืองานบริการสังคม

4. ด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน พบว่าโดยภาพรวมผู้ประสานการประชุมมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.77$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประสานการประชุมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ คือ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนให้ประสบผลสำเร็จได้ ($\bar{X} = 4.42$) นอกนั้นมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 8 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศศิพร สิงโตมาศ (2546 : 123) ที่กล่าวว่า หลายประเทศได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน มาใช้เป็นทางออก แนวความคิดนี้ใช้วิธีแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดด้วยการนำผู้กระทำผิด บุคคลผู้ใกล้ชิด สมาชิกในครอบครัว ผู้เสียหาย บุคคลผู้ให้ความช่วยเหลือของทั้งสองฝ่าย และตัวแทนจากกระบวนการยุติธรรมมาพบกัน เพื่อร่วมกันหาทางออกและวิธีการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด ด้วยกระบวนการดังกล่าวนี้เด็กจะได้แสดงความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนโดยมีครอบครัวเป็นผู้กำหนดโทษ เด็กจะไม่ถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการในการดำเนินคดีอาญาโดยไม่จำเป็น ขณะเดียวกันผู้เสียหายก็มีโอกาสที่จะได้รับการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นด้วย

5. ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม พบว่า โดยภาพรวมผู้ประสานการประชุมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.93$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประสานการประชุมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมีปัญหากับกฎระเบียบที่มารองรับการบังคับใช้ ($\bar{X} = 3.51$) นอกนั้นมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ และระดับน้อย 3 ข้อ ($\bar{X} = 2.15 - 2.33$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไตรรัตน์ ทิพย์รักษา (2544 : 147-156) ที่กล่าวว่า ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองเด็กในการให้ปากคำคดีอาญา ได้แก่ ปัญหาด้านการบริหาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีคำสั่งหรือระเบียบภายในรองรับในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองเด็กฯ ปัญหาด้านงบประมาณในการปฏิบัติงานตามกฎหมายคุ้มครองเด็กฯ ไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเพียงพอในการจัดเตรียมสถานที่และการจัดซื้อเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ทั้งในชั้นสอบสวนและชั้นพิจารณาคดี รวมทั้งเงิน

คำตอบแทนของบุคลากรในการปฏิบัติงานยังไม่เหมาะสมเพียงพอกับสถานการณ์ตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ปัญหาด้านวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่มีหรือมีไม่เพียงพอกับการปฏิบัติงาน รวมทั้งห้องสอบสวนที่ไม่เหมาะสมและห้องพิจารณาคดีที่ไม่พอเพียง ทำให้การดำเนินคดีเกิดความล่าช้าและไม่สามารถปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองเด็กฯ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านบุคลากร โดยเฉพาะพนักงานอัยการ และนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ ที่มีอัตรากำลังไม่เพียงพอกับปริมาณคดีที่เกิดขึ้น อีกทั้งการขาดความรู้ความเข้าใจและความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองเด็กฯ ของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

6. ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม พบว่าโดยภาพรวมผู้ประสานการประชุมมีทัศนคติด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม มีความเห็นด้วยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายข้อพบว่า ผู้ประสานการประชุมมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ คือ ควรใช้นโยบายเชิงรุกณรงค์และสร้างแรงจูงใจให้ชุมชนและครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมมากขึ้น ($\bar{X} = 4.54$) ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบและวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนให้ประชาชนได้ทราบมากขึ้น ($\bar{X} = 4.50$) ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนและเอื้อต่อการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ($\bar{X} = 4.46$) ควรอบรมผู้ประสานการประชุมให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ควรปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และรูปแบบวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ให้เอื้อต่อการทำงาน และควรมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในขั้นตอนก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (ชุมชน / โรงเรียน) มีความเห็นด้วยอยู่ในระดับที่เท่ากันคือ ($\bar{X} = 4.30$) และควรมีการรายงานติดตามประเมินผลการดำเนินงานการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ นอกนั้นมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ และปานกลาง 1 ข้อ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระจุตรงค์ ประสิทธิ์พร (2547 :55-59) ที่กล่าวว่าควรนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์มาใช้ในประเทศไทยในหลาย ๆ ขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม โดยเฉพาะผู้ที่กระทำผิดโดยเฉพาะผู้ที่กระทำผิดโดยพลั้งพลาดหรือผู้กระทำผิดเล็กน้อย ทั้งนี้เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้กระทำผิดถูกประทับตราบาปและต้องเข้าไปเรียนรู้พฤติกรรมในเรือนจำ อันจะส่งผลให้เกิดการกระทำผิดซ้ำได้ นอกจากนี้ จะต้องสร้างความเข้าใจที่ตรงกันให้เกิดขึ้นแก่บุคคลหลาย ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องและประชาชนโดยทั่วไป เพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกันและยอมรับในหลักการเดียวกันด้วย

7. เปรียบเทียบทัศนะของผู้ประสานการประชุม โดยจำแนกตามตำแหน่งของผู้ประสานการประชุม และประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม ด้านตำแหน่งของผู้ประสานการประชุม ในภาพรวมไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของปัญญพัฒน์ บัวพวงชน (2547 : 111-112) ที่กล่าวว่าหากการทำงานของศาล พนักงานคุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ และนักจิตวิทยา ยังคงมุ่งเน้นที่การจำกัด เครื่องครัดในแง่มุมกฎหมาย โดยถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนโดยไม่ใช้ความรู้ตามหลักวิชา (scientific knowledge) การจำแนกตามวัยของเด็กและเยาวชนประกอบกับการกระทำ ความผิดและรายงานข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบแล้ว แม้จะกำหนดให้ที่ปรึกษากฎหมายมีบทบาทอย่างเต็มที่มากเพียงไรก็ตาม วัตถุประสงค์แห่งการจัดตั้งระบบความยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในประเทศไทยก็จะไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ และงานวิจัยของไตรรัตน์ ทิพย์รักษา. (2544 : 147-156) ที่กล่าวว่าด้านบทบาทของนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจน ทำให้มีปัญหาในทางปฏิบัติ และงานวิจัยของนวลจันทร์ ทศนชัยกุล และคณะ (2547 : 136-143) ที่กล่าวว่าระยะเวลาการเป็นตุลาการ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการระงับข้อพิพาทโดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่าผู้ประสานการประชุมที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส กลุ่มผู้ประสานการประชุม และประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุม ต่างกัน มีทัศนคติต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระบวนการยุติธรรมต่างกัน ในภาพรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านก็พบว่าด้านอายุ กลุ่มผู้ประสานการประชุม และประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธวัชชัย ไทยเขียว และคณะ (2545 : 126) ที่กล่าวไว้ว่าปัจจัยอายุมีผลต่อความคาดหวังของประชาชนในการให้บริการของทั้งศาลยุติธรรมและกระทรวงยุติธรรม และงานวิจัยของจุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2542 : 179-180) ที่ได้กล่าวว่า กลุ่มคนทำงานที่อายุน้อย คือ 20 ปี และต่ำกว่า มีทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำมากกว่ากลุ่มคนระดับอายุ 21-40 ปี ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มคนที่มีอายุน้อยเป็นบุคลากรในระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติที่เพิ่งจะเข้ารับราชการและทำงานในองค์กรที่มีเกียรติแห่งนี้ จึงยังงัดต้นตอ สนุกสนาน และชอบงานที่ทำ ขณะที่กลุ่มคนอายุมาก คือ 41-60 ปี เป็นกลุ่มที่ส่วนใหญ่มีสถานภาพและบทบาทในฐานะผู้บริหารระดับต้น ระดับกลาง และระดับสูงขององค์กร จึงเข้าใจธรรมชาติของงาน ระบบงาน รู้จักผู้คน ประสบความสำเร็จในงาน และได้รับความไว้วางใจจาก

ผู้บังคับบัญชาในระดับหนึ่ง หรือผู้บังคับบัญชาเอง จึงมีความรู้สึกพึงพอใจในงาน มีส่วนร่วมในงาน และมีความจงรักภักดีต่อองค์กรสูง ส่วนกลุ่มคนระดับอายุ 21-40 ปี เป็นบุคลากรระดับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ ซึ่งเป็นกำลังสำคัญขององค์กรที่จะต้องลงมือทำงานทุกชิ้นด้วยตนเองโดยไม่อาจมอบหมายสั่งการคนอื่นได้ ทั้งจำเป็นต้องทำงานที่มีปริมาณมากให้เสร็จภายใต้เงื่อนไขเวลาตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมมีความเครียดในการทำงานสูง จึงทำให้มีทัศนคติต่อหน่วยงานเพียงระดับปานกลาง ซึ่งนับได้ว่าทัศนคติต่องานที่ทำเป็นตัวแปรที่สำคัญตัวแปรหนึ่งในการบ่งชี้ประสิทธิภาพขององค์กร การที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน จึงควรแก้ไขปรับปรุงตัวแปรที่ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่องานที่ทำเป็นสำคัญ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสำนักงานกฎหมายและส่งเสริมงานสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2545 : 99) ที่กล่าวไว้ว่า ผู้เข้าร่วมเสวนาเชิงอภิปรายซึ่งเป็นข้าราชการตำรวจ อายุระหว่าง 40-49 ปี เห็นด้วยในกรอบและหลักการปฏิบัติในกระบวนการทศน์แบบใหม่มากที่สุด โดยเป็นช่วงอายุที่กำลังปฏิบัติงานในระดับกลางหรือระดับสูง มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมาแล้วมากพอสมควร ดังนั้น อายุระหว่างนี้ จึงมีความรู้และความเข้าใจในกรอบและหลักการปฏิบัติในกระบวนการทศน์ของกระบวนการยุติธรรมแบบใหม่เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามข้อสมมติฐานการวิจัย ส่วนเพศและสถานภาพสมรส มีทัศนะไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระบวนการยุติธรรม นี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1.1 ควรมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตั้งแต่ก่อนฟ้องร้องคดี ขั้นตอนการพิจารณาคดีของศาล และหลังการพิจารณาคดีของศาล รวมทั้งในกรณีที่เยาวชนถูกฝึกอบรมก่อนที่จะปล่อยตัวเยาวชนกลับสู่สังคมภายนอกก่อน

1.2 ในขั้นตอนก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยการส่งเสริมให้มีการนำแนวทางการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ไปใช้จัดการข้อขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ ทั้งในโรงเรียน และระบบจัดการข้อพิพาทขัดแย้งในชุมชน

1.3 ในชั้นพนักงานสอบสวน ควรจัดให้มีการไต่ถามข้อพิพาทคดีอาญาในชั้นสอบสวน โดยให้ผู้อำนวยการสถานพินิจ หรือผู้แทน เข้าร่วมในการพิจารณา รวมทั้งจัดอบรมเจ้าหน้าที่ตำรวจให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ก่อนที่จะนำมาใช้

1.4 ในชั้นสอบสวนของพนักงานอัยการ ไม่ควรอยู่ภายใต้บังคับกำหนดระยะเวลาฟ้องคดี ตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวฯ พ.ศ. 2534 เมื่อมีการนำมาตรการประชุมกลุ่มครอบครัวมาใช้จะต้องมีการงดการดำเนินคดีไว้ชั่วคราว เพื่อให้มีการดำเนินการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน และให้เด็กและเยาวชนได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดในแผนแก้ไขฟื้นฟู โดยการนำมาตรการการชะลอฟ้องมาใช้บังคับ

1.5 ในชั้นศาล ให้ศาลมีอำนาจสั่งให้มีการดำเนินการประชุมกลุ่มครอบครัว และให้ความเห็นชอบแผนแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดจากมติของที่ประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน โดยให้ศาลงดการพิจารณาคดีไว้จนกว่าจะแน่ใจว่าเด็กหรือเยาวชนสามารถกลับตนเป็นคนดีได้ หรือจนกว่าจะครบกำหนดเวลาตามที่กำหนดไว้ในแผนฯ หากเด็กหรือเยาวชนสามารถปฏิบัติตามได้ครบถ้วนตามที่กำหนด ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี โดยคำสั่งจำหน่ายคดีให้เป็นที่สุด กรณีที่เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดไม่ยอมรับผิดและไม่สำนึกในความผิดของตน ให้ศาลพิจารณาคดีต่อไป และมีการพิพากษาตามขั้นตอนโดยอาจจะรอการลงโทษ หรือรอการกำหนดโทษไว้ เพื่อให้มีการปฏิบัติตามแผนแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชน

1.6 ในชั้นหลังการพิจารณาของศาล ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สั่งให้มีการจัดประชุมกลุ่มครอบครัว เพื่อให้ได้มาตรการที่เหมาะสมในการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด เว้นแต่จะได้เคยมีการประชุมกลุ่มครอบครัวมาก่อนแล้วในชั้นสอบสวนหรือในชั้นศาล และเด็กและเยาวชนได้ฝ่าฝืนหรือไม่สามารถปฏิบัติตามแผนแก้ไขฟื้นฟูได้ หากเด็กและเยาวชนสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขในแผนแก้ไขฟื้นฟูได้ครบถ้วน ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ รายงานไปยังศาล เพื่อให้ศาลมีคำสั่งให้เด็กหรือเยาวชนที่กระทำความผิดพ้นจากการควบคุมของสถานพินิจฯ แต่หากไม่สามารถปฏิบัติได้ก็ให้ควบคุมตัวเด็กหรือเยาวชนนั้นไว้ในสถานพินิจฯ ต่อไปเท่าที่ระยะเวลาเหลืออยู่

ในกรณีที่เด็กและเยาวชนถูกศาลสั่งพิพากษาฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรม เมื่อฝึกอบรมครบกำหนดแล้ว ควรมีการจัดประชุมกลุ่มครอบครัวที่ภูมิลำเนาของเด็กและเยาวชน เพื่อจะได้วางแผนให้เยาวชนกับมาอยู่ร่วมในสังคมเดิมได้อย่างปกติ และไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

1.7 กำหนดให้เด็กหรือเยาวชนและครอบครัวมีสิทธิได้รับการให้คำปรึกษา แนะนำ ด้านกฎหมาย และประโยชน์จากการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ตลอดจนการประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน

1.8 การอภิปรายใด ๆ หรือการกระทำใด ๆ ที่ได้กระทำในกระบวนการประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน จะต้องได้รับการคุ้มครอง ในกรณีที่ได้นำผลการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนไปบ้างแล้ว แต่การประชุมไม่ประสบผลสำเร็จ คำรับหรือการสารภาพใด ๆ ที่เด็กและเยาวชน ได้กระทำไปในการประชุมจะไม่สามารถนำมาใช้เป็นข้อหาหรือนำมาพิจารณาให้เป็นโทษแก่เด็กและ เยาวชนนั้นได้ หากมีการดำเนินการคดีต่อไป

1.9 ควรมีการกำหนดมูลค่าการชดเชยค่าเสียหาย โดยมีราคากลาง จ่ายตามลักษณะของ ความเสียหายที่ได้รับ เช่น กรณีได้รับบาดเจ็บ โดยอาจจ่ายตามจริงหรือจ่ายตามอัตราที่กำหนด

1.10 ควรให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมทักษะของผู้ประสานการประชุมและบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรมในด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

1.11 ควรใช้การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเป็นมาตรการพิเศษที่นำมาเสริมใน ทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของเด็กและเยาวชน โดยให้อยู่ในดุลยพินิจของ ผู้ประสานการประชุม ในกรณีที่เป็นการผิดที่ได้กระทำผิดครั้งแรก เป็นความผิดลหุโทษ หรือ ความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท และผู้กระทำผิดยอมรับผิดและสำนึกผิดอย่างแท้จริง ส่วนการ กระทำผิดซ้ำไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่จะได้รับการพิจารณาให้ใช้มาตรการนี้

1.12 ควรมีรูปแบบหรือมาตรฐานในการดูแลเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน ไม่เกิน 2 ปี และกำหนดบทลงโทษหากเยาวชนฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตาม

1.13 ควรมีกฎหมาย กฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับมารองรับในกรณีที่เด็กและเยาวชนไม่มา รายงานตัว ไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงของที่ประชุม และมีมาตรการติดตามดูแลพฤติกรรมเด็กและ เยาวชน หลังจากการอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องแล้ว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาทัศนะของผู้ประสานการประชุมต่อ กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นการศึกษาเฉพาะทัศนะของผู้ประสานการ ประชุมเพียงฝ่ายเดียว ฉะนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาวิจัยทัศนะของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

อัยการ ผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัว และฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับคดี เช่น เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด ผู้เสียหาย ชุมชน บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของทั้ง 2 ฝ่าย ทั้งฝ่ายเด็กและเยาวชน ผู้กระทำความผิดและฝ่ายผู้เสียหาย

2.2 ควรมีการศึกษาโดยติดตามเด็กและเยาวชนที่ใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน สามารถเลิกพฤติกรรมที่กระทำผิดอีกหรือไม่ และมีแนวโน้มที่จะกระทำความผิดมากขึ้นหรือน้อยเพียงไร ตลอดจนผลกระทบระยะยาวของผู้เสียหายว่าเป็นอย่างไรภายหลังการเข้าร่วมประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระบบการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยประชาชน ชุมชน และทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม สามารถพัฒนาระบบการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ได้ 3 ระดับ ดังนี้

ระดับชาติ

หัวใจของความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุข ทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันได้ของผู้เสียหาย ผู้กระทำความผิด รวมทั้งชุมชน ส่วนกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นการปฏิบัติที่นำไปสู่ความยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการปรับปรุงแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้กระทำความผิด ทำให้เกิดความรู้สึกรับผิดสำนึกผิด และยอมรับการลงโทษในระดับหนึ่ง อีกทั้งให้ความสำคัญต่อผู้เสียหาย ครอบครัวชุมชน และสังคมพร้อมที่จะโอบอุ้มรับผู้เสียหายเข้ามาเยียวยา เกิดการมีส่วนร่วมของสังคมมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้การใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน สามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้

1. สนับสนุนการใช้วิธีการการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเป็นแนวทางหนึ่ง โดยใช้วิธีเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม หรือใช้มาตรการลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาล
2. กำหนดรูปแบบวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนให้มีความหลากหลาย
3. ส่งเสริมวิธีการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาทเล็กน้อยในโรงเรียนและชุมชน
4. ประเมินผลการใช้ประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องทุกปี

5. จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ เช่น มีค่าตอบแทนที่เหมาะสมแก่ผู้เข้าร่วมประชุม
6. ติดตามความประพฤติของเด็กและเยาวชนหลังพ้นงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือจนกว่าเยาวชนจะสำเร็จการศึกษา หรือมีงานทำเป็นกิจจะลักษณะ
7. กำหนดหลักเกณฑ์อย่างชัดเจนในการคัดเลือกเยาวชนเข้าร่วมประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน เพื่อไม่ให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผู้พิจารณาคัดเลือกและผู้อนุมัติ
8. ประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานต่าง ๆ เห็นความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
9. นำมาตรการคุมประพฤติมาใช้ในชั้นก่อนพิจารณาคดีโดยศาล และในระหว่างการรอการลงอาญา หลังจากศาลมีคำพิพากษาแล้ว
10. พัฒนาระบบกำหนดโทษให้สามารถกำหนดโทษที่เหมาะสมกับผู้กระทำผิด โดยให้มีแนวทางหรือรูปแบบที่มีมาตรฐานในการใช้ดุลยพินิจในการใช้อำนาจหน้าที่ต่าง ๆ ให้เกิดความชัดเจน ซึ่งนำภูมิหลังของผู้กระทำผิดมาประกอบการพิจารณาคดี เพื่อแยกผู้กระทำผิดที่เป็นนิสัยออกจากผู้กระทำผิดโดยพลั้งพลาด
11. สร้างมาตรการที่จะช่วยให้กลับเข้าสู่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ การที่ผู้กระทำผิดสามารถปรับตัวเข้าสู่สังคมโดยเป็นพลเมืองที่ดีได้เป็นเครื่องวัดความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญที่สุด
12. สร้างมาตรฐานการปฏิบัติต่อผู้เสียหายและผู้กระทำผิดให้ชัดเจน สำหรับให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด
13. กำหนดกฎหมาย มาตรการรองรับ ในกรณีที่ไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของมติที่ประชุม
14. สร้างเครือข่ายการวิจัยโดยให้ทุนแก่สถาบันการศึกษา เพื่อให้นักศึกษาทำวิจัยเกี่ยวกับกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม เพื่อพัฒนาให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม พัฒนามาตรการใหม่ ๆ ทางด้านอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้สามารถนำผลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมได้

ระดับครอบครัวและชุมชน

การอำนวยความสะดวกเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบครัวและชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการบำบัด และแก้ไขพฤติกรรมและค่านิยมที่ผิดของเยาวชนที่มีคุณค่าให้แก่สังคม อีกทั้งครอบครัวมีความสำคัญต่อเด็ก การแก้ไขปัญหของเด็กต้องให้ครอบครัวเข้ามามีบทบาทเสมอ จึงควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัว และชุมชน

เข้ามามีส่วนร่วมในการอำนวยความสะดวก เพื่อให้มีการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่ยั่งยืนและเกิดประสิทธิผล โดยสามารถกำหนดแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครอบครัวและชุมชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการให้ความร่วมมือของประชาชนในการอำนวยความสะดวก ได้ดังนี้

1. สร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ครอบครัว หรือบิดา มารดา ผู้ปกครองของเด็กและเยาวชน และประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ความสำคัญของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การไกล่เกลี่ยประนีประนอมข้อพิพาท การให้คำทดแทนความเสียหายแก่ผู้เสียหาย เพื่อกระตุ้นให้ครอบครัวและชุมชน เกิดการยอมรับและเข้าใจ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน และรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมในการแก้ไขเด็กและเยาวชน

2. เสริมสร้างบทบาทของชุมชนให้มีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม ระงับข้อพิพาทบางเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องเข้าสู่ระบบงานยุติธรรม ร่วมรับรู้รับทราบถึงปัญหาและแนวทางในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ การมีสิทธิที่จะได้รับทราบข้อมูลและรายละเอียดของการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในเรื่องที่ตนเองมีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการกำกับดูแลและตรวจสอบ

3. ส่งเสริมให้เกิดการรวมตัวกันของชุมชนในการสร้างเครือข่าย เพื่อดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยมีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นฝ่ายให้ความร่วมมือและสนับสนุนให้เกิดชุมชนที่เข้มแข็ง จัดกิจกรรม รวมตัวกันเป็นอาสาสมัครในการป้องกันอาชญากรรม การช่วยระงับและไกล่เกลี่ยข้อพิพาทหรือการกระทำผิดเล็กน้อย ช่วยชี้เบาะแส และช่วยเสริมการดำเนินการให้รัฐ การดูแลและบำบัดรักษาผู้กระทำผิดหรือผู้เสียหายในชุมชน โดยชุมชนดำเนินการเอง

4. เปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับรู้ รับทราบปัญหาในกระบวนการยุติธรรม แสดงความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาร่วมกัน เนื่องจากความร่วมมือของประชาชนเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรม

ระดับบุคคล

เพื่อให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง จึงควรกำหนดแนวทางในการพัฒนาบุคลากร และมีทักษะในการทำงานเชิงบูรณาการและเชิงสหวิชาชีพ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ได้ดังนี้

1. สร้างมาตรฐานการทำงานให้มีการปฏิบัติงานในลักษณะเชิงสหวิชาชีพ เช่น พนักงานคุมประพฤติ นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา และกำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจนและทำงานในเชิงรุกให้มากขึ้น
2. พัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ รวมทั้งความรู้ด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น เทคนิคการเจรจาต่อรอง เทคนิคการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า โดยจัดประชุม อบรม สัมมนา ให้ความรู้และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์
3. จัดการฝึกอบรมร่วมกันระหว่างบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงาน ทั้งระดับต้น ระดับกลาง และระดับผู้บริหาร ในเชิงจิตวิทยา มีการศึกษาฐานต่างประเทศที่มีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ รวมทั้งจัดหลักสูตรในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมให้เข้าใจถึงมาตรการใหม่ ๆ ในการจัดการกับปัญหาอาชญากรรมในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เกิดการหล่อหลอมทัศนคติ พัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม เข้าใจถึงเป้าหมายร่วมกันในการอำนวยความสะดวก ยุติธรรม ไม่มองเป้าหมายขององค์กรตนเองเป็นหลัก และเผยแพร่ความรู้ที่ได้รับจากการอบรมแก่ผู้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน เป็นการสร้างเครือข่ายในการทำงาน
4. จัดสรรบุคลากรให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามความเหมาะสมกับปริมาณงาน
5. พัฒนามาตรฐานการคัดเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งในกระบวนการยุติธรรมหรือตำแหน่งที่สนับสนุนงานของกระบวนการยุติธรรมในทางที่ส่งเสริมความสำนึกในคุณค่าของตำแหน่งหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคม คำนึงถึงความสามารถทางวิชาการและด้านคุณธรรมควบคู่ไปด้วย
6. ส่งเสริมให้มีการพัฒนาบุคลากรที่มีความจำเป็นนอกเหนือจากด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมเพื่อเข้าปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอย่างเพียงพอ เช่น งานด้านจิตวิทยา และสังคมสงเคราะห์
7. ปรับปรุงค่าตอบแทนแก่ผู้ปฏิบัติงานด้านสหวิชาชีพให้มีความเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ

บรรณานุกรม

- กฎหมายและส่งเสริมการสอบสวน, สำนักงาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ. (2545). **กระบวนการค้น
ใหม่ในการบริหารงานกระบวนการยุติธรรมของไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกฎหมาย
และส่งเสริมการสอบสวน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ.
- กิจการยุติธรรม, สำนักงาน กระทรวงยุติธรรม. (2547). **การประชุมทางวิชาการระดับชาติว่าด้วย
งานยุติธรรม ครั้งที่ 1 “กระบวนการค้นใหม่ของกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติต่อ
ผู้กระทำผิด”**. (2547). กรุงเทพฯ : ศูนย์ศาลาแดง.
- .(2547). **แผนแม่บทกระบวนการยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2547 – 2549) .**
กรุงเทพฯ : ศูนย์ศาลาแดง.
- กิตติพงษ์ กิตยารักษ์. (2545). **กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ : ทางเลือกใหม่สำหรับกระบวนการ
ยุติธรรมไทย**. กรุงเทพฯ : เดือนตุลา.
- คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, สำนักงาน(ก.พ.ร.). (2547). **20 กระทรวงกลาโหมของรัฐเพื่อการ
พัฒนาประเทศ**. กรุงเทพฯ : วิชั่น พรินท์ แอนด์ มีเดีย.
- คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ, สำนักงาน. (2546). **หลักกฎหมายระหว่างประเทศทั่วไป
เกี่ยวกับสนธิสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนและอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**. กรุงเทพฯ :
เอราวัณการพิมพ์.
- จตุรงค์ ประสิทธิ์พร, พระ. (2547). **กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยเกริก.
- จรัส รุ่งเรือง. (2547). **การนำเอากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ (Restorative Justice) มาใช้
ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก (Juveniles Justice) : ศึกษากรณีการประชุมกลุ่ม
ครอบครัว (Family Group Conferencing)**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- จิตร วิบุรินทร์ และคณะ. (2547). **การนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้
กระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน (FAMILY AND COMMUNITY GROUP
CONFERENCING) มาบังคับใช้ในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุน
และสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน.

- จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย. (2542). การวิเคราะห์ประสิทธิภาพ หน่วยงานกระทรวงยุติธรรมเพื่อการบริหารจัดการเชิงคุณภาพในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : จามจุรีโปรดักท์.
- , (2548). กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ : การคืน “อำนาจ” แก่เหยื่ออาชญากรรมและชุมชน. กรุงเทพฯ : เอเชีย แปซิฟิค ออฟเซต.
- ชัยศักดิ์ อ่อนประดิษฐ์. (2544). สิทธิมนุษยชนกับกระบวนการยุติธรรมไทย : ศึกษาผู้ต้องหาและความเห็นของพนักงานสอบสวน กรณีผู้ต้องหาใช้สิทธิตั้งทนายความหรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 241 วรรคสอง วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมศาสตร์ เพื่อการพัฒนา สถาบันราชภัฏพระนคร.
- ณรงค์ ใจหาญ. (2543). กฎหมายอาญาว่าด้วยโทษและวิธีการเพื่อความปลอดภัย. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.
- ไตรรัตน์ ทิพย์รักษา. (2544). กฎหมายคุ้มครองเด็กในการให้ปากคำคดีอาญา : นวัตกรรมใหม่ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อสิทธิเด็ก. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม). มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ถวัลย์ รุยาพร. (2546). ประมวลกฎหมายอาญา. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.
- ถวิล ชาราโกษณ์. (2532). จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ธวัชชัย ไทยเขียว. (2545). การคาดหวังต่อศาลและกระทรวงยุติธรรมภายหลังการแยกศาลออกจากกระทรวงยุติธรรม (Expectation to Justice Court and Justice Court). กรุงเทพฯ : กองนโยบายและแผน สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- นวลจันทร์ ทศนชัยกุล และคณะ. (2547). ศาลยุติธรรมกับการระงับข้อพิพาท. กรุงเทพฯ : คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- บุญเพราะ แสงเทียน. (ม.ป.ป.). คำบรรยายเกี่ยวกับการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน (LAW OF JUVENILE DELINQUENCY). ม.ป.ท.
- ประธาน วัฒนพาณิชย์. (2528). กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน การศึกษาเปรียบเทียบบรรทัดฐานทางด้านกฎหมาย. วารสารนิติศาสตร์. 15 (3), 37.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2526). ทศนคติการจัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปัญญาพัฒน์ บัวทองชน. (2547). บทบาทที่ปรึกษากฎหมายในคดีอาญาในการเสนอความจริงต่อศาลเยาวชนและครอบครัว. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พงศ์เพชร โพธิ์แดง, พระมหา. (2547). **ศาลเยาวชนและครอบครัว : การปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดทางอาญา**. สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยเกริก.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ : สิริวัฒนาอินเตอร์พรีนซ์.

พรรณงษ์ พุทธิภาส และคณะ. (2547). **การปฏิบัติงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) : ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไข**. กรุงเทพฯ : เพชรรุ่งการพิมพ์.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พลเอก พิสิษฐ์สังฆการ. (2546). **คำอธิบายพร้อมรวมคำพิพากษาศาลฎีกาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2543** เรียงตามมาตรา. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.

พิชัย นิลทองคำ. (2543). **พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2534**. กรุงเทพฯ : อทตยา มิเลินเนียม.

พิชิต ฤทธิ์จัญญ. (2544). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์**. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือราชภัฏพระนคร.

พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน, กรม. (2547). **คู่มือการปฏิบัติงานเจ้าหน้าที่ผู้ประสานงานการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน**. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

ราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก วันที่ 2 ตุลาคม 2546. (2546).

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546. กรุงเทพฯ : วิญญูชน.

ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 1 ตอนที่ 55 ก 11 ตุลาคม 2546. **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540**. ม.ป.ท.

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล. (2537). **มาตรฐานการปฏิบัติต่อเด็กที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก**. ตุลาคม 41 (5), 19. (กันยายน – ตุลาคม 2537).

วิชา มหาคุณ. (2540). **ศาลเยาวชนและครอบครัวตามแนวความคิดสากล**. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : ศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง.

วิฑิต มั่นตราภรณ์ และคณะ. (2532) **การประนอมข้อพิพาทและอนุญาโตตุลาการระดับหมู่บ้าน เพื่อขจัดปัญหาข้อขัดแย้งทางกฎหมาย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคุ้มครองและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน กรมอัยการ.

วิสูตร เกษมสุข. (2539). **ทักษะของครูที่มีต่อการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดลพบุรี**. วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ศรีรัตน์ จำชัยภูมิ. (2544) **ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อปัญหาการละเมิดสิทธิเด็ก : ศึกษาเฉพาะกรณี ผู้ปกครองที่เป็นสมาชิกชมรมครอบครัว มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์มหาวิทยาลัยคณิศร คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
- ศศิพร สิงโตมาศ. (2546). **มาตรการทางกฎหมายว่าด้วยการนำวิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวมาใช้ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็ก. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สกล นิสารัตน์. (2545). **กฎหมายอาญาและการลงโทษที่เหมาะสม : แนวความคิดทางด้านปรัชญาและความยุติธรรมทางสังคม. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**
- สมศักดิ์ คงสนวน. (2543). **การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.**
- สุพจน์ ภูมานะชัย. (2543). **คำอธิบายพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2534. กรุงเทพฯ : เมื่อดีการพิมพ์.**
- อาทร พิมพ์ชนก. (2540). **ความคิดเห็นของข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนที่มีต่อโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน : ศึกษาเฉพาะเขตความรับผิดชอบของศูนย์ช่วยเหลือทางวิชาการพัฒนาชุมชนเขตที่ 1. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- 112 ปีกับการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม. (2547). กรุงเทพฯ : ศูนย์ศาลาแดง.
- THE JUSTICE GROUP. (ม.ป.ป.). **ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพฯ : พิมพ์อักษร.**

<http://www.djop.go.th>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์
โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน ท่านผู้ตอบแบบสอบถาม

ด้วยดิฉัน นางสาววิภา แซ่โจ้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพุทธศาสตร์ การพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม ผลงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม และนำไปใช้ประโยชน์ในทางวิชาการเท่านั้น ดังนั้น ในฐานะที่ท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการยุติธรรม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ตอบจะไม่มีผลกระทบต่อตัวท่าน โดยจะเก็บเป็นความลับ และจะนำมาสรุปเป็นภาพรวมต่อไป ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาววิภา แซ่โจ้ว

รหัส.....

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้ประสานการประชุมในด้านแนวคิด และหลักการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ วิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ความคาดหวังผลต่อการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม และแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามคำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

สำหรับผู้วิจัย

1. เพศ	1. ☐ ชาย	2. ☐ หญิง	[] 1.	
2. อายุ	1. ☐ ตั้งแต่ 20-30 ปี	2. ☐ มากกว่า 30-40 ปี	[] 2.	
	3. ☐ มากกว่า 40-50 ปี	4. ☐ มากกว่า 50-60 ปี		
3. สถานภาพสมรส	1. ☐ โสด	2. ☐ สมรส	3. ☐ อื่น ๆ ระบุ.....	[] 3.
4. ตำแหน่ง	1. ☐ นักจิตวิทยา	2. ☐ นักสังคมสงเคราะห์	3. ☐ พนักงานคุมประพฤติ	[] 4.
5. ประสบการณ์การทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุมกลุ่มและครอบครัวและชุมชน				
1. ☐ ไม่เกิน 1 ปี	2. ☐ มากกว่า 1 ปี - 2 ปี	3. ☐ มากกว่า 2 ปี	[] 5.	

ตอนที่ 2 ทักษะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้
วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวง
ยุติธรรม

คำชี้แจง กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างตามความเห็นของท่าน

ตัวอย่าง

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย []
1. ผู้ประสานการประชุมเป็นผู้มีส่วนสำคัญทำให้ การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนประสบผลสำเร็จ และเกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง	✓					[]

ด้านแนวคิด และหลักการกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย []
1. การนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มาใช้กับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเป็นวิธีการ ฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเพื่อคืนคนดี สู่สังคมตามหลักกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์						[] 1.
2. การใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ผู้เสียหายมีส่วนร่วมน้อยในการพยายามแก้ไขฟื้นฟู เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด						[] 2.
3. การใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ เป็นการซ้ำเติมเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด						[] 3.

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับผู้ วิจัย
4. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นกระบวนการที่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้รับประโยชน์มากกว่าผู้เสียหาย						[] 4.
5. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ทำให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดไม่ซ้ำเติมและเป็นการปกป้องเด็กมากเกินไป						[] 5.
6. การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน หัวใจสำคัญคือครอบครัวและชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบกับการกระทำของเด็กและเยาวชน						[] 6.
7. ผู้เสียหายมีส่วนสำคัญในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับความทุกข์หรือความเสียหายที่ได้รับและพูดคุยกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด						[] 7.
8. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ทำให้ผู้เสียหายเสียโอกาสเรียกร้องสิทธิของตนเอง						[] 8.
9. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ <u>ไม่ใช่</u> กระบวนการยุติธรรมหลัก แต่เป็นเพียงกระบวนการยุติธรรมเสริมเพื่อปรับกระบวนการลงโทษให้เหมาะสมกับวุฒิภาวะ						[] 9.
10. แนวคิดและหลักการกระบวนการยุติธรรมตามหลักกฎหมายที่มีอยู่ เป็นวิธีการที่เหมาะสมไม่จำเป็นต้องใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์						[] 10.

ด้านวิธีการของการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็นวิธีการที่เหมาะสมกับการกระทำผิดที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์						[] 11.
2. ชุมชนมีเครือข่ายที่รองรับการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนที่กระทำความผิดโดยใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ และต้องการมีส่วนร่วมในการประชุมกลุ่มและครอบครัวชุมชนมากขึ้น						[] 12.
3. ฝ่ายผู้เสียหายกับฝ่ายผู้กระทำผิด มีบทบาทและอยู่ในสถานะที่เท่าเทียมกัน ไม่เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ						[] 13.
4. เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดต้องขอโทษสำนึกผิดอยากแก้ไขพฤติกรรมของตนเองและแสดงความรับผิดชอบต่อผู้เสียหาย						[] 14.
5. การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเป็นวิธีการที่ยุ่งยาก เสียเวลา และเสียค่าใช้จ่ายมาก และเพิ่มภาระงานมากขึ้นจากงานประจำ						[] 15.

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
6. การใช้การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ในสถานพินิจฯ มีแนวทาง รูปแบบ และกระบวนการ ดำเนินงานที่ชัดเจน เหมาะสมกับสภาพสังคมไทย						[] 16.
7. การใช้การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน มีการแสวงหาผลประโยชน์จากคดีได้						[] 17.
8. ระยะเวลาในการทำกิจกรรมบริการสังคม และการควบคุมควรมีวิธีการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะการกระทำความผิด						[] 18.
9. เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและที่อยู่ใน ความควบคุมของสถานพินิจฯ ไม่เกิน 2 ปี เป็น ระยะเวลาที่เหมาะสมและอัตราโทษอย่างสูงตามที่ กฎหมายกำหนดไว้คือจำคุกไม่เกิน 5 ปี ในความผิด อาญาที่เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และ ต้องเข้าสู่การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน มีความเหมาะสมแล้ว						[] 19.
10. กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เป็น กระบวนการที่ผู้เสียหายเข้ามามีส่วนร่วมจัดการ กับความผิดที่เกิดขึ้นได้อย่างยุติธรรม						[] 20.

ด้านความคาดหวังผลในการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1. การประชุมกลุ่มและครอบครัวและชุมชน สามารถ แก้ไขฟื้นฟู ชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหายได้ เป็นการเพิ่มช่องทางการชดเชยให้แก่ผู้เสียหาย ทางหนึ่ง						[] 21.
2. ผู้ประสานการประชุมเชื่อว่า เมื่อใช้การประชุม กลุ่มและครอบครัวและชุมชนแล้ว เด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดเกิดความสำนึกผิดชอบชั่วดี						[] 22.
3. หลังจากใช้การประชุมกลุ่มและครอบครัวและ ชุมชน ฝ่ายผู้เสียหายมักยอมรับความแทนการฟ้องศาล						[] 23.
4. หลังจากใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและ ชุมชน ทั้งฝ่ายเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด และฝ่ายที่ได้รับความเสียหายพึงพอใจที่ใช้วิธีการ ปรองดอง						[] 24.
5. ผู้เสียหายมีความพึงพอใจในการประชุมกลุ่ม ครอบครัวและชุมชน						[] 25.

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
6. การประชุมกลุ่มและครอบครัวและชุมชน เมื่อได้รับฟังรับทราบผลสะท้อนจากผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและฝ่ายผู้เสียหาย ทำให้เข้าใจความรู้สึกของแต่ละฝ่ายได้และจะนำมาซึ่งความเห็นอกเห็นใจ						[] 26.
7. การประชุมกลุ่มและครอบครัวและชุมชน สามารถแก้ไขฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดได้ดีกว่าระบบงานยุติธรรมปกติ และสามารถลดการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนซึ่งนำไปสู่การลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลได้						[] 27.
8. การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนสามารถลดงบประมาณค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี						[] 28.
9. ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนให้ประสบผลสำเร็จได้						[] 29.
10. การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเป็นการเสริมสร้างครอบครัวให้เข้มแข็งและทำให้สังคมมีความสุขมากขึ้น						[] 30.

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของผู้ประสานการประชุม

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1. การใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ทำให้เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมีอำนาจ เพิ่มขึ้น ซึ่งไม่อาจตรวจสอบได้						[] 31.
2. เงื่อนไขและข้อตกลงที่จัดทำขึ้นไม่สามารถใช้ได้ หรือบรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ผู้เสียหายได้						[] 32.
3. ชุมชนเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการ ประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนน้อย						[] 33.
4. กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ยังไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงานของผู้ประสานการ ประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน						[] 34.
5. กระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน มีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่จัดประชุม						[] 35.
6. ผู้เข้าร่วมประชุมยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์เพราะ เป็นแนวคิด / วิธีการใหม่						[] 36.
7. ผู้ประสานการประชุมขาดความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน						[] 37.
8. การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมีปัญหา เกี่ยวกับกฎระเบียบที่มารองรับการบังคับใช้						[] 38.
9. การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนมีปัญหา เกี่ยวกับงบประมาณการเงิน						[] 39.
10. กระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนไม่สามารถ บรรลุผลสำเร็จได้เนื่องจากขาดความร่วมมือที่ดีจากทุกฝ่าย						[] 40.

ด้านแนวทางการแก้ไขปัญหาการปฏิบัติงาน

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
1. การกำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานของ ผู้ประสานการประชุมกลุ่มและครอบครัวและชุมชน ควรเป็นรูปแบบเดียวกันเพื่อความเสมอภาคและ เท่าเทียมกัน						[] 41.
2. ควรอบรมผู้ประสานการประชุมให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการประชุมกลุ่มครอบครัว และชุมชนอย่างสม่ำเสมอ						[] 42.
3. ควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจบุคลากร ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนและเอื้อต่อการใช้วิธีการประชุม กลุ่มครอบครัวและชุมชน						[] 43.
4. ควรมีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระบบและ วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนให้ประชาชน ได้ทราบมากขึ้น						[] 44.
5. ควรใช้นโยบายเชิงรุกกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจให้ ชุมชนและครอบครัวเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุม มากขึ้น						[] 45.

ข้อความ	เห็นด้วย มากที่สุด	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็นด้วย น้อย	เห็นด้วย น้อยที่สุด	สำหรับ ผู้วิจัย
6. ควรปรับปรุงแก้ไขกฎ ระเบียบ และรูปแบบวิธีการ ประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน ให้เอื้อต่อการทำงาน						[] 46.
7. ควรมีการรายงานติดตามประเมินผลการดำเนินงาน การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเป็นระยะ ๆ และสม่ำเสมอ						[] 47.
8. ควรมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในขั้นตอนก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม (ชุมชน / โรงเรียน)						[] 48.
9. ควรมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในขั้นตอนเมื่อเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ก่อนฟ้องร้องคดี (ตำรวจ / อัยการ)						[] 49.
10. ควรมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในขั้นตอนพิจารณาพิพากษาของศาล						[] 50.
11. ควรมีการใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ในขั้นตอนหลังการพิจารณาพิพากษา (กรมคุมประพฤติ, กรมราชทัณฑ์)						[] 51.
12. ช่องว่างเกี่ยวกับอำนาจการต่อรองที่ไม่เท่ากัน และความแตกต่างกันทางวัฒนธรรมของคู่กรณี ควรเป็นข้อที่นำมาพิจารณาในคดีและการ ดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์						[] 52.

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนต่อไป

1. ท่านคิดว่า กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ควรมีมาตรการการให้ความรู้แก่ผู้ประสานการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนด้านใดบ้าง เพื่อให้การประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนเกิดประสิทธิผล

2. ท่านมีความคิดเห็นว่าการนำกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ทำให้เกิดผลดีต่อทุกฝ่ายหรือไม่ อย่างไร

3. การดำเนินการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน เกิดปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างไรบ้าง

4. จากปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว ท่านคิดว่ามีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

5. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

นางสาววิภา แซ่โจ้ว

ภาคผนวก ข

จดหมายที่ใช้ติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๒/๐๑๒๘

สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการทดลองเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร

ข้าพนางสาววิภา ใจโง้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพุทธศาสตรการพัฒนาศาสตร์ ได้รับ
อนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน กระทรวงยุติธรรม”

โดยมี ๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ภูโยธิน	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ธีรเทพ สุนทรา	กรรมการ
๓. พ.ล.ท. ดร. พงษ์ธร ถิ่นบุญศิริ	กรรมการ

เพื่อให้ได้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีคุณภาพ สำนักงานจึงขออนุญาตให้นักศึกษานำ
เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลไปทดลองเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สรชัย ไทรชมพู)

ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๕๓ . (๐๒) ๕๕๒-๖๖๗๗ ต่อ ๑๔๓๒ , ๒๑๔๐

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๒/๐๓๓๗

สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๑๑ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ด้วยนางสาววิภา แซ่โจ้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ ได้รับ
อนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน กระทรวงยุติธรรม”

โดยมี	๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ภูโยธิน	ประธานกรรมการ
	๒. รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรา	กรรมการ
	๓. พ.ศ.ท. ดร. พงษ์ธร ธัญญศิริ	กรรมการ

ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องเก็บข้อมูลกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๕๕ จังหวัด สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษาจึงใคร่ขอกความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดพิจารณาอนุญาต
ให้นักศึกษาได้เก็บข้อมูล เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีชัย ไทรชมภู)

ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๐๒๕๗ , (๐๒) ๕๕๒-๖๖๗๗ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒

บันทึกข้อความ

กลุ่มงานช่วยอำนวยความสะดวกและประสานงาน
เลขที่ 4048/๙ 193
วันที่ 16 พ.ค. 2549 16.๐๐๖

ส่วนราชการ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กลุ่มพัฒนาระบบงานจิตวิทยา โทร.0 2502 8018

ที่ ขธ 0657/ บ1๖

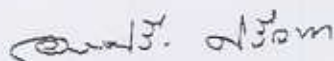
วันที่ 16 พฤษภาคม 2549

เรื่อง นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครขออนุญาตเก็บข้อมูลในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
เรือน อธิปไตยพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ด้วยนางสาววิภา แซ่โล้ว นักศึกษาระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน" มีความประสงค์จะเก็บข้อมูลจากผู้ที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 44 แห่ง โดยนักศึกษาจะส่งแบบสอบถามไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 44 แห่ง ระหว่างเดือนพฤษภาคม 2549 พร้อมได้ส่งแบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลประกอบการศึกษาวิจัย และรายชื่อหน่วยงานที่จะเก็บข้อมูลมาเพื่อประกอบการพิจารณาขออนุญาต ตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน ได้พิจารณาแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลดังกล่าวแล้ว และได้แจ้งให้นักศึกษาปรับแก้ไขข้อคำถามบางข้อเพื่อให้เกิดความเหมาะสม พร้อมทั้งได้ชี้แจงระเบียบเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล ในหน่วยงานสังกัดกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ให้แก่นางสาววิภา แซ่โล้ว เพื่อทราบและถือปฏิบัติ จึงใคร่ขออนุญาตให้นางสาววิภา แซ่โล้ว ส่งแบบสอบถามไปยังสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จำนวน 44 แห่ง เพื่อเก็บข้อมูลประกอบการศึกษาวิจัยระหว่างเดือนพฤษภาคม 2549 โดยนักศึกษาจะส่งแบบสอบถามไปยังหน่วยงานต่าง ๆ ด้วยตนเอง พร้อมหนังสืออนุญาต ภายหลังจากที่ได้รับอนุญาตแล้ว หากเห็นชอบตามเสนอ ขอได้มอบหมายให้กลุ่มงานช่วยอำนวยความสะดวกและประสานงาน สำนักงานเลขาธิการกรม แจ้งให้นักศึกษาทราบ

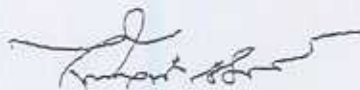
จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวอรศรี ศรีวนา)

หัวหน้ากลุ่มงานประสานกิจการเด็กและเยาวชน รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน

อนุญาต

(นายไพโรจน์ ถัดทะพงษ์)

รองอธิบดี รักษาการแทน

อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ที่ 7 พ.ค. 2549

สำเนาถึง...
สำนักงานเลขาธิการกรม

รายชื่อหน่วยงานที่ขอจัดเก็บข้อมูล

ลำดับที่	เรียน
1	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร
2	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนนทบุรี
3	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปทุมธานี
4	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
5	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสิงห์บุรี
6	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสระบุรี
7	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรปราการ
8	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอ่างทอง
9	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดจันทบุรี
10	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดฉะเชิงเทรา
11	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดชลบุรี
12	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดระยอง
13	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครราชสีมา
14	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดบุรีรัมย์
15	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดศรีสะเกษ
16	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสุรินทร์
17	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี
18	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอำนาจเจริญ
19	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดขอนแก่น
20	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครพนม
21	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดร้อยเอ็ด
22	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุดรธานี
23	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเชียงใหม่
24	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดลำปาง
25	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดลำพูน
26	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครสวรรค์

ลำดับที่	เรียน
27	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพิษณุโลก
28	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบูรณ์
29	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสุโขทัย
30	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดกาญจนบุรี
31	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครปฐม
32	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดเพชรบุรี
33	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดราชบุรี
34	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสมุทรสาคร
35	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสุพรรณบุรี
36	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
37	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดภูเก็ต
38	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานี
39	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดตรัง
40	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดนราธิวาส
41	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดปัตตานี
42	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดยะลา
43	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสงขลา
44	ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดสตูล

ภาคผนวก ก

รายชื่อของผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๒/๑๗๐๑

สำนักงาน โครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมเดช บุญประจักษ์

ด้วยนางสาววิภา แซ่โจ้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพุทธศาสตรการพัฒนาศาสตร์ ได้รับ
อนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน กระบวนการยุติธรรม”

โดยมี ๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ภูโยธิน	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรา	กรรมการ
๓. พ.ศ.ท. ดร. พงษ์ธร ธัญญศิริ	กรรมการ

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว สำนักงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีชัย ไทรชนม)

ผู้อำนวยการสำนักงาน โครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒ , (๐๒) ๕๕๒-๖๖๗๗ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๒/๑๓๐๓

สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอลาความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวดวงหทัย แเนวพนิช

ด้วยนางสาววิภา แซ่โจ้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ ได้รับ
อนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการ
ยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็ก
และเยาวชน กระทรวงยุติธรรม”

โดยมี ๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ภูโยธิน	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรา	กรรมการ
๓. พ.ต.ท. ดร. พงษ์ธร ธีบุญศิริ	กรรมการ

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้ว
เห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ
พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว สำนักงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์
จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรัชช ไทรชมภู)

ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒ . (๐๒) ๕๕๒-๖๖๗๗ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๗๕๕๒

ที่ ศธ ๐๕๖๕.๑๒/๑๗๐๒

สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
ถนนแจ้งวัฒนะ เขตบางเขน
กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวพัชรศรี ศรีเมือง

ด้วยนางสาววิภา แซ่โง้ว นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาพุทธศาสตร์การพัฒนาศาสตร์ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ทัศนะของผู้ประสานการประชุมที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชนในสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม”

โดยมี ๑. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย ภูโยธิน	ประธานกรรมการ
๒. รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ สุนทรา	กรรมการ
๓. พ.ด.ท. ดร. พงษ์ธร ธัญญศิริ	กรรมการ

ในการดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยดังกล่าว สำนักงานหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

Orn Lim

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรัชัย ไทรชมภู)

ผู้อำนวยการสำนักงานโครงการบัณฑิตศึกษา

ฝ่ายวิชาการและวิทยานิพนธ์

โทร. (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒ , (๐๒) ๕๕๒-๖๖๗๗ ต่อ ๑๔๓๒

โทรสาร (๐๒) ๕๒๑-๖๕๕๒

ภาคผนวก ง

การนำเสนอค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

รายละเอียดค่าความเชื่อถือได้ของแบบวัดทัศนคติของผู้ประกอบการประชุมที่มีต่อ
กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โดยใช้วิธีการประชุมกลุ่มครอบครัวและชุมชน
ในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Alpha if Item Deleted
ข้อ1	180.4000	335.1448	.1785	.8640
ข้อ2	181.3333	341.1954	-.0286	.8692
ข้อ3	182.9000	350.8517	-.2935	.8715
ข้อ4	181.2667	334.3402	.1488	.8650
ข้อ5	181.7667	340.0471	.0214	.8662
ข้อ6	179.9667	330.3782	.4660	.8608
ข้อ7	180.3667	328.5161	.3862	.8610
ข้อ8	181.8333	330.0747	.2293	.8638
ข้อ9	180.8000	328.3724	.3084	.8621
ข้อ10	182.0000	343.2414	-.0729	.8702
ข้อ11	180.6667	324.5747	.4062	.8603
ข้อ12	180.4667	330.1885	.2819	.8625
ข้อ13	181.2667	333.4437	.1652	.8648
ข้อ14	180.1333	324.5333	.5103	.8591
ข้อ15	181.7333	335.7195	.0960	.8665
ข้อ16	180.9667	327.1368	.4875	.8598
ข้อ17	182.0667	325.3747	.3144	.8621
ข้อ18	180.4333	321.1506	.6252	.8573
ข้อ19	180.8000	322.6483	.4455	.8595
ข้อ20	180.8667	327.4299	.3713	.8610
ข้อ21	180.7333	324.0644	.5531	.8586
ข้อ22	181.0000	330.8966	.2978	.8623
ข้อ23	180.8333	324.9023	.4290	.8600
ข้อ24	180.5333	331.3609	.3435	.8618

ข้อ25	180.9333	325.5126	.4443	.8599
ข้อ26	180.6667	332.9885	.2977	.8624
ข้อ27	181.0667	337.1678	.0940	.8656
ข้อ28	181.0000	337.3793	.0821	.8659
ข้อ29	180.1667	325.1782	.5214	.8591
ข้อ30	180.3667	330.9989	.2654	.8628
ข้อ31	181.8000	337.2000	.0585	.8675
ข้อ32	182.0000	335.3103	.1264	.8654
ข้อ33	181.5000	336.6724	.0904	.8661
ข้อ34	181.0333	325.1368	.4802	.8595
ข้อ35	180.9000	329.1966	.3195	.8619
ข้อ36	180.7667	332.1161	.2296	.8634
ข้อ37	181.7667	337.7713	.0612	.8667
ข้อ38	180.9333	337.0989	.0894	.8658
ข้อ39	181.0000	332.4828	.1849	.8645
ข้อ40	180.9000	336.9897	.0654	.8672
ข้อ41	180.3667	320.9989	.7044	.8568
ข้อ42	180.1000	318.7138	.7704	.8557
ข้อ43	180.0667	319.3747	.7852	.8559
ข้อ44	180.2000	321.6828	.5002	.8586
ข้อ45	180.1667	324.2126	.5545	.8586
ข้อ46	180.2333	320.1161	.7612	.8562
ข้อ47	180.3000	322.5621	.6551	.8576
ข้อ48	180.2667	316.7540	.7337	.8553
ข้อ49	180.4333	316.4609	.5985	.8565
ข้อ50	180.5333	321.7747	.4066	.8601
ข้อ51	180.9000	322.4379	.3438	.8616
ข้อ52	180.6000	323.4207	.5006	.8589

Reliability Coefficients

N of Cases = 30.0

N of Items = 52

Alpha = .8644

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – ชื่อสกุล	นางสาววิภา แซ่โจ้ว
เกิดวันที่	16 มกราคม 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 51 หมู่ที่ 6 ตำบลทัพหลวง อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม 73000
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป 5
สถานที่ทำงาน	สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ถนนแจ้งวัฒนะ อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี 11120
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2534	มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ.2539	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยอาชีวศึกษานครปฐม อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
พ.ศ. 2542	ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จังหวัดนครปฐม